

Rozkład materiału

do podręcznika „Jezus uczy i zbawia” dla klasy 1 gimnazjum

zgodnego z Programem nauczania religii nr AZ-3-01/10

Grupa tematyczna	Tytuł jednostki	Treści	Wiedza i umiejętności	Postawy
I. Bóg na ludzkich drogach	1. Na dobry początek.	- Życie człowieka jako ciągła wędrówka, obraz człowieka w drodze (<i>homo viator</i>). - Egzystencjalne pytania i niepokoje młodego człowieka rozpoczynającego naukę w gimnazjum. - Relacja Bóg (Ojciec) – człowiek (umiłowane dziecko) na podstawie wybranych fragmentów Księgi Izajasza (Iz 37, 28; Iz 49, 15; Iz 54, 10). - Moc Słowa Bożego, które motywuje i dodaje sił w trudnych dla człowieka sytuacjach oraz pomaga mu w realizacji jego życiowych planów.	Uczeń potrafi: - wyjaśnić termin <i>homo viator</i>; - opisać egzystencjalne niepokoje młodego człowieka rozpoczynającego naukę w gimnazjum; - opisać na podstawie wybranych fragmentów Księgi Izajasza (Iz 37, 28; Iz 49, 15; Iz 54, 10) relację Bóg – człowiek jako relację Ojciec – umiłowane dziecko; - uzasadnić, dlaczego Słowo Boże ma motywującą moc w trudnych dla człowieka sytuacjach i pomaga w realizacji jego życiowych planów.	Kształtowanie postawy otwartości na Słowo Boże, które dodaje człowiekowi sił i przemienia jego życie.
	2. Rozterki gimnazjalisty.	- Człowiek stawia egzystencjalne pytania i poszukuje na nie odpowiedzi. - Na jakie pytania ludzie szukają odpowiedzi w Internecie?	Uczeń potrafi: - wyjaśnić pojęcie sensu życia jako celu ludzkiej egzystencji; - wymienić sytuacje egzystencjalne, w których człowiek może utracić poczucie sensu życia;	Kształtowanie postawy zaufania Jezusowi i gotowości przyjęcia Go do własnego życia („Zostań z nami”).

		• Bóg w słowach Pisma Świętego daje odpowiedź na pytania egzystencjalne, które stawia sobie człowiek. • Sens życia; sytuacje egzystencjalne, w których człowiek może utracić poczucie sensu życia. • Uczniowie idący do Emaus, interpretacja tekstu (Łk 24,13-21.25-33) z uwzględnieniem aktualizacji problemu. • Zaufanie Zmartwychwstałemu jako fundament naszej wiary; tylko w Jezusie to, co bezsensowne, nabiera sensu.	• dokonać interpretacji tekstu Łk 24,13-21.25-33, ze szczególnym uwzględnieniem aktualizacji problemu uczniów idących do Emaus; • uzasadnić potrzebę dostrzegania w codziennym życiu perspektywy życia wiecznego; • uzasadnić znaczenie postawy zaufania Zmartwychwstałemu Jezusowi w codziennych, czasami bardzo trudnych sytuacjach naszego życia.	
	3. Drogi i bezdroża.	• Człowiek poszukuje szczęścia i sensu życia. • Ponadczasowy problem ulegania fałszywym „prorokom” ukazany w świetle Mt 7, 15-20. • Współczesne zagrożenia stojące przed młodym człowiekiem – fałszywe drogi, fałszywi „prorocy”. • Zjawisko sekt; <i>Krótkie rady dla dotkniętych zjawiskiem sekt.</i> • Jezus przestrzega przed oszustami (Mk 13, 5). • Wskazówki Jana Pawła II dla młodzieży, wybór właściwej drogi w	Uczeń potrafi: • opisać współczesne zagrożenia (fałszywe drogi), które zagrażają człowiekowi w poszukiwaniu szczęścia i sensu życia; • przytoczyć słowa Pana Jezusa, w których przestrzega nas przed fałszywymi prorokami i przewodnikami; • wyjaśnić pojęcie „fałszywy prorok”; • podać przykłady współczesnych „fałszywych proroków” (sekty); • wymienić wskazówki Jana Pawła II adresowane do młodzieży, w których papież ukazuje młodym właściwą drogę w życiu; • uzasadnić, dlaczego Słowo Boże zawarte w	Wychowanie do wyboru Jezusa jako jedynej i właściwej drogi w życiu człowieka oraz odrzucania „fałszywych proroków”.

		życiu. • Prawdę o człowieku i sensie ludzkiego życia należy odczytywać w Słowie Bożym zawartym w Piśmie Świętym.	Piśmie Świętym ma kluczowe znaczenie w poszukiwaniu prawdziwego szczęścia i sensu życia.	
	4. Boże podpowiedzi.	• Pismo Święte źródłem prawdy o człowieku i sensie jego egzystencji; Biblia objawia ostateczny sens istnienia. • Wiara i nauka w poszukiwaniu odpowiedzi na egzystencjalne pytania człowieka; związek wiary (stawia pytanie „dlaczego?”) z nauką (stawia pytanie „jak?”). • Warunki, które powinny poprzedzać lekturę Pisma Świętego (Wiara w natchniony sens Pisma Świętego; Przyjęcie działania Ducha Świętego, poddanie się Jego kierowaniu podczas czytania Słowa Bożego; Pismo Święte należy czytać razem ze wspólnotą Kościoła; Do lektury Pisma Świętego potrzebne jest milczenie, wyciszenie i skupienie).	Uczeń potrafi: • uzasadnić, dlaczego w Biblii możemy odnaleźć prawdę o sensie naszego życia; • wyjaśnić, jaki jest ostateczny sens istnienia objawiony w Piśmie Świętym; • wskazać na związek między wiarą a pytaniami egzystencjalnymi, jakie człowiek sobie stawia; • wymienić i krótko omówić warunki, które powinny poprzedzać lekturę Pisma Świętego.	Wychowanie do umiłowania Pisma Świętego i jego częstej lektury.
	5. Odczytywanie sensu Biblii.	• Znaczenie gatunków literackich dla właściwego odczytania intencji autora (fragment <i>Małego Księcia</i>). • Gatunki literackie w Biblii, autor	Uczeń potrafi: • wyjaśnić, dlaczego Biblia jest księgą świętą; • opisać proces formowania się ksiąg	Kształtowanie umiejętności odczytywania w Piśmie Świętym prawd religijnych, które Bóg objawił nam za pomocą hagiografów.

		Pisma Świętego, hagiograf, natchnienie; KKK 105, 109-110. • Etapy formowania się ksiąg biblijnych. • Odnajdywanie prawdy religijnej objawionej w Rdz 1, 24-27.	biblijnych (3 etapy); • wymienić, z jakich części składa się Pismo Święte; • wyliczyć kilka gatunków literackich zastosowanych w Piśmie Świętym; • wyjaśnić pojęcia: <i>natchnienie</i>, <i>hagiograf</i>.	
	6. Biblia na polskiej ziemi.	• „Nieznajomość Pisma Świętego jest nieznajomością Chrystusa” (św. Hieronim). • Różne tłumaczenia Pisma Świętego, przekłady katolickie, <i>imprimatur</i>. • Rola i znaczenie tłumacza, zagadnienie wiarygodności i prawdziwości przekładu Pisma Świętego. • Pismo Święte i komentarze biblijne w Internecie (www.deon.pl; www.adonai.pl; www.biblia.wiara.pl).	Uczeń potrafi: • wymienić nazwy różnych wydań Pisma Świętego oraz wskazać wśród nich wydania katolickie; • uzasadnić potrzebę czytania katolickiego wydania Pisma Świętego; • wyjaśnić, w jaki sposób odróżnić katolickie tłumaczenie Biblii od niekatolickiego; • wyjaśnić, co to jest <i>imprimatur</i>.	Budzenie pragnienia osobistej, w duch katolickim, lektury Pisma Świętego.
	7. Życie słowem Bożym.	• Świętość jest dla wszystkich. • Święci żyją na co dzień słowem Bożym, budują swoje życie na autentycznych wartościach wpływających z Ewangelii. • Świętość na przykładzie Stanisława Kostki - wzór do naśladowania dla polskiej młodzieży, życiorys św.	Uczeń potrafi: • wyjaśnić, co to jest świętość i kto może ją osiągnąć; • opisać najważniejsze wydarzenia z życia św. Stanisława Kostki; • wymienić datę liturgicznego wspomnienia św. Stanisława Kostki; • wyjaśnić, w czym młodzież polska może	Rozwijanie umiejętności i gotowości do wyboru w osobistym życiu najwyższych wartości; zachęcanie do budowania życia opartego na autentycznych wartościach wpływających z Ewangelii.

		Stanisława.	dzisiaj naśladować św. Stanisława Kostkę.	
II. Słowo Boga do człowieka	8. Poszukiwanie prawdy o początku.	- Różne sposoby poszukiwania odpowiedzi na egzystencjalne pytania człowieka: wiara, rozum, objawienie naturalne (Mdr 13, 5). <i>Fides et ratio</i>, wiara w służbie rozumu i rozum w służbie wiary, nie ma sprzeczności między poznaniem rozumowym i poznaniem za pomocą wiary. „Wiara i rozum są jak dwa skrzydła, na których duch ludzki unosi się ku kontemplacji prawdy” (bł. Jan Paweł II).	Uczeń potrafi: - wymienić i wyjaśnić, jakie są sposoby poszukiwania odpowiedzi na egzystencjalne pytania człowieka (wiara, rozum, objawienie naturalne); - uzasadnić, że między poznaniem rozumowym a wiarą nie ma sprzeczności; - wyjaśnić, co znaczą słowa <i>Fides et ratio</i> i skąd pochodzą; - zinterpretować słowa „Z wielkości i piękna stworzeń poznaje się przez podobieństwo ich Stwórcę” (Mdr 13, 5).	Kształtowanie postawy otwartości na poszukiwanie prawdy, która jest dostępna człowiekowi w wierze, nauce oraz w kontemplacji piękna i wielkości otaczającego nas świata.
	9. Bóg o stworzeniu świata.	- Pierwotne wyobrażenia o początku wszechświata, kosmogonie, <i>Enuma Elish</i>. - Gatunek literacki biblijnego opisu stworzenia świata (hymn poetycki). - Analiza biblijnego opisu stworzenia świata – Rdz 1, 1 – 2, 4 („budowanie” świata, „zapełnianie świata”, religijne znaczenia dnia siódmego). - Nie ma sprzeczności między biblijnymi sześcioma dniami stworzenia (pytanie „dlaczego?”) a naukowymi hipotezami (pytanie „jak?”).	Uczeń potrafi: - wyjaśnić, że opis stworzenia świata ma charakter poetyckiego hymnu podkreślającego w sposób uroczysty i doniosły prawdy w nim zawarte; - wymienić dni stworzenia z podziałem na dwie „trzydniówki” i wyjaśnić ich znaczenie („budowanie” świata i „zapełnianie” świata); - uzasadnić, dlaczego nie ma sprzeczności między biblijnymi sześcioma dniami stworzenia a naukowymi hipotezami, że świat kształtował się miliardy lat; - wyjaśnić religijne znaczenia dnia siódmego.	Kształtowanie postawy zachwytu nad Bożym dziełem stworzenia oraz refleksji nad jego pięknem i sensownością.

		Świat jest piękny i sensowny, ponieważ jest dziełem Boga.		
10. Bóg o stworzeniu człowieka.	- Hipotezy ewolucjonizmu skrajnego i ewolucjonizmu umiarkowanego, problem pochodzenia człowieka od małpy, stanowisko Kościoła wobec powyższych hipotez (Pius XII <i>Humani generis</i>, Paweł VI). - Biblia o stworzeniu człowieka – znaczenie gatunków literackich dla odczytania prawdy objawionej. - Religijna interpretacja dwóch opisów stworzenia człowieka (Rdz 1, 26-27 oraz Rdz 2, 4-8); problem pochodzenia człowiek (z gliny czy ze świata zwierząt?), człowiek istotą stworzoną na obraz i podobieństwo Boże (rozum, wolna wola, nieśmiertelna dusza), godność każdego człowieka, znaczenie terminu <i>adamah</i>.	Uczeń potrafi: - krótko wyjaśnić, na czym polega hipoteza dotycząca ewolucjonizmu skrajnego i ewolucjonizmu umiarkowanego; - wyjaśnić, jakie jest stanowisko Kościoła wobec powyższych hipotez; - podać religijną interpretację biblijnych opisów stworzenia człowieka; - wyjaśnić znaczenia słowa <i>adamah</i>; - wyjaśnić znaczenie słów, że człowiek został stworzony na obraz i podobieństwo Boże.	Wychowanie do wdzięczności Bogu za dar życia; kształtowanie postawy szacunku dla każdego człowieka stworzonego na obraz i podobieństwo Boże.	
11. Człowiek wobec Boga.	- Wolność największym darem, którym Bóg obdarował człowieka; człowiek wobec daru wolności. - Analiza biblijnego opowiadania o grzechu pierworodnym (Rdz 3, 1-7), „sposoby” działania szatana (pokusa, manipulacja, kłamstwo).	Uczeń potrafi: - uzasadnić, na czym polega istota grzechu; - wyliczyć skutki grzechu pierworodnego; - scharakteryzować biblijne opowiadanie o grzechu pierworodnym; - opisać „sposoby” działania szatana (pokusa, manipulacja, kłamstwo);	Kształtowanie postawy moralnej ku wyborom dobra oraz obiektywnej prawdy.	

		- Grzech pierworodny: jego istota (nieposłuszeństwo Bogu, brak miłości i zaufania człowieka do Boga), skutki (utrata pierwotnej harmonii i ładu, bliskości i możliwości oglądania Boga, wolności od cierpienia i śmierci). - Skłonność człowieka do grzechu i ulegania pokusie konsekwencją grzechu pierworodnego.	nazwać grzech pierwszych rodziców.	
	12. Zło w świecie.	- Zjawisko zła w świecie i jego powszechny wymiar. - Grzech (będący brakiem zaufania do Boga i nieposłuszeństwem wobec Niego) źródłem zła na świecie. - Oslabienie woli i nasza skłonność do grzechu konsekwencjami grzechu pierworodnego; skutki naszych grzechów. - Między dobrem a złem; jak gimnazjalista może zwalczać zło w świecie. „Nie daj się zwyciężyć złu, ale zło dobrem zwyciężaj" (Rz 12, 21).	Uczeń potrafi: - powiedzieć, czym jest zło i określić jego źródła; - wyjaśnić, w jaki sposób gimnazjalista może zwalczać zło; - zinterpretować słowa: „Nie daj się zwyciężyć złu, ale zło dobrem zwyciężaj" (Rz 12, 21).	Kształtowanie umiejętności odpowiedzialnego korzystania z daru wolności poprzez dokonywanie w życiu właściwych wyborów; kształtowanie postawy gotowości walki ze złem i wierności Bogu.
	13. Utracona szansa.	Pierwotny stan szczęścia człowieka i jego utrata, konsekwencje odrzucenia przez człowieka otrzymanej od Boga wolności (pogłębienie treści z	Uczeń potrafi: - wyjaśnić, na czym polegał pierwotny stan szczęścia; - wyjaśnić, jakie są konsekwencje odrzucenia	Kształtowanie postawy odpowiedzialności za świat, który jest dziełem i darem Boga Stwórcy.

		poprzednich lekcji). • Hierarchia wartości w naszym życiu. • Dbanie o środowisko naturalne obowiązkiem każdego chrześcijanina; „czyńcie sobie ziemię poddaną” („panować” znaczy być odpowiedzialnym). • W jaki sposób gimnazjalista powinien zapobiegać dewastacji i degradacji środowiska naturalnego.	przez człowieka otrzymanej od Boga wolności; • uzasadnić (religijnie) potrzebę dbania o środowisko naturalne; • wyjaśnić znaczenie słów: „czyńcie sobie ziemię poddaną”; • podać przykłady, w jaki sposób gimnazjalista powinien zapobiegać dewastacji i degradacji środowiska naturalnego.	
	14. Boża obietnica.	• Skutki grzechu pierworodnego (pogłębienie treści z poprzednich lekcji). • Reakcja Boga na nieposłuszeństwo Adama i Ewy, zapowiedź wyzwolenia i zwycięstwa nad grzechem – <i>Protoewangelia</i>, mesjański sens Rdz 3, 15. • Jezus <i>nowym Adamem</i> i Maryja <i>nową Ewą</i>, KKK 410-411. • Co to znaczy przebaczać, jak i dlaczego mamy przebaczać.	Uczeń potrafi: • wyjaśnić, co oznacza słowo <i>Protoewangelia</i>; • wyliczyć skutki grzechu pierworodnego; • zinterpretować mesjański sens Rdz 3, 15; • wyjaśnić, kogo Kościół nazywa <i>nowym Adamem</i> i <i>nową Ewą</i> i skąd biorą się te określenia.	Kształtowanie postawy wdzięczności za przyjście Zbawiciela i Jego dzieło odkupienia ludzkości; kształtowanie umiejętności przebaczenia i przeproszenia za swoje grzechy.
	15. Stwórca i stworzenie.	• Sens i znaczenie biblijnych opowiadań o stworzeniu w życiu współczesnego chrześcijanina. • Historia zbawienia, miłość Boga do stworzenia źródłem i podstawą przymierza (<i>berît</i>).	Uczeń potrafi: • wyjaśnić pojęcia: <i>historia zbawienia</i>, <i>przymierze</i>; • opisać, na czym polegało przymierze Boga z Noem, Abrahamem, Mojżeszem; • wyjaśnić symbolikę tęczę jako znaku	Kształtowanie postawy zachwytu nad Bożym dziełem stworzenia jako wyrazem miłości Stwórcy do świata i człowieka oraz wdzięczności za Boże przymierze z

		- Przymierze Boga z Noem, Abrahamem, Mojżeszem, symbolika tęczy jako znaku przymierza Boga z człowiekiem. - W jaki sposób gimnazjalista może stawać się „nowym”, lepszym człowiekiem w Chrystusie.	przymierza Boga z człowiekiem; podać przykłady, w jaki sposób gimnazjalista może stawać się „nowym”, lepszym człowiekiem w Chrystusie.	człowiekiem.
	16. Podarowana nadzieja.	- Adwent, czuwanie, oczekiwanie człowieka na przyjście Zbawiciela, paruzja. - Symbole i zwyczaje religijne związane z Adwentem. - Wybrane teksty biblijne zapowiadające przyjście Jezusa Chrystusa (Mt 24, 42-44; Mt 3, 1-2; Mk 13, 33-37; Łk 21, 34-36; Łk 3, 4; 2 P 3, 13-14; Flp 4, 4-7). - Jak dobrze przeżyć Adwent.	Uczeń potrafi: - wyjaśnić, czym jest Adwent; - wyliczyć symbole i zwyczaje religijne związane z Adwentem; - krótko scharakteryzować teksty biblijne zapowiadające przyjście Jezusa Chrystusa; - wyjaśnić, na czym polega dobre przeżycie Adwentu.	Kształtowanie postawy codziennego wysiłku budowania swojego życia zgodnie z Bożym planem, tak, aby w konsekwencji dobrze przygotować się na spotkanie z Chrystusem w czasach ostatecznych.
III. Słowo Boga prowadzi człowieka	17. Owoce posłuszeństwa.	- Obietnica, kto i komu może ją składać, czego może ona dotyczyć, Bóg składa człowiekowi obietnice. - Patriarchowie, kim byli i jakie mieli zadanie w historii zbawienia, religijna interpretacja Bożych obietnic danych patriarchom. - Analiza tekstów biblijnych: Rdz 11, 27-32 i 12, 1-7; Rdz 15, 7-21 i 17, 1-22; Rdz 21, 1-8 i 22, 1-18; Rdz 25,	Uczeń potrafi: - wyjaśnić pojęcie <i>patriarcha</i>; - przedstawić wydarzenia z życia patriarchów w porządku chronologicznym; - powiedzieć, jakie obietnice Pan Bóg .przekazał Abrahamowi i jego potomkom; - podać religijne wyjaśnienie obietnic danych przez Pana Boga patriarchom; - wyjaśnić, dlaczego chrześcijanie uczestniczą w obietnicy danej Abrahamowi;	Rozwijanie postawy wiary i otwartości na pełnienie woli Bożej.

		19-34 i 27, 1-43. • Udział chrześcijan w obietnicy danej Abrahamowi. • Abraham ojcem wszystkich wierzących, jak można naśladować Abrahama w wyznawaniu wiary, znaczenie wiary w trudnych sytuacjach życiowych człowieka. • Izaak, Jakub – Izrael, Józef (Egipski).	• wyjaśnić, jak można naśladować Abrahama w wyznawaniu wiary; • wyjaśnić, w jaki sposób człowiek wierzący powinien trudne sytuacje życiowe, w których się znalazł, oceniać w świetle wiary w Boga.	
	18. W drodze do wolności.	• Wędrówka narodu wybranego do Ziemi Obiecanej, analogia wędrówki Izraelitów do wolności z wędrówką życia każdego chrześcijanina. • Bóg jest wierny obietnicom, które złożył Abrahamowi, Izaakowi i Jakubowi (Izraelowi). • Rola Mojżesza i Jozuego w historii narodu izraelskiego. • Analiza tekstów biblijnych: Grupa 1- Wj 3, 1-22. Grupa 2 - Wj 5, 1-2; 11, 1-10; 12, 1-14.30-33.50-51. Grupa 3 - Wj 14, 5-16.21-31; 15, 1-2. Grupa 4 - Wj 19, 1-20; 20, 1-17; 34, 28-29. Grupa 5 - Wj 16, 4-16.31-35; Lb 20, 2-11; Lb 21, 4-9. Grupa 6 - Joz 1, 1-2; 3, 1-17; 24, 1-	Uczeń potrafi: • wymienić najważniejsze wydarzenia z życia Mojżesza i Jozuego; • przedstawić w porządku chronologicznym wędrówkę narodu izraelskiego do Ziemi Obiecanej; • omówić rolę Mojżesza i Jozuego w historii narodu izraelskiego; • porównać wędrówkę Izraelitów do wolności z wędrówką życia każdego chrześcijanina; • wskazać znaki obecności Pana Boga w dziejach ludzkości i człowieka; • wyjaśnić, w jaki sposób człowiek wierzący powinien przyjąć postawę ufności wobec Pana Boga działającego w naszym życiu.	Wychowanie do przyjęcia Zmartwychwstałego Jezusa jako przewodnika na drodze własnej wędrówki do „ziemi obiecanej”, którą jest niebo.

		2.15-18.21.25-27. • Znaki obecności Pana Boga w dziejach ludzkości i człowieka. • Nasza postawa ufności wobec Boga działającego w życiu każdego człowieka.		
	19. Obietnica królestwa.	• Epoka sędziów i czas panowania królów. • Najważniejsze wydarzenia z życia Samuela. • Królestwo Dawida; Dawid jako bohater narodowy, wielki król Izraela, spadkobierca obietnic Bożych, wzór wierności Przymierzu z Panem Bogiem, religijna interpretacja obietnicy danej przez Boga Dawidowi. • Analiza tekstu biblijnego 2 Sm 7, 8-16. • Salomon i jego najważniejsze osiągnięcia. • Nasze zobowiązania wynikające z przynależności do królestwa Bożego.	Uczeń potrafi: • scharakteryzować epokę sędziów oraz czas panowania królów; • wymienić najważniejsze wydarzenia z życia Samuela; • scharakteryzować postać Dawida jako bohatera narodowego, wielkiego króla Izraela, spadkobiercę obietnic Bożych, wzór wierności Przymierzu z Panem Bogiem; • wymienić najważniejsze osiągnięcia króla Salomona; • podać religijne wyjaśnienie obietnicy danej przez Pana Boga Dawidowi; • wyjaśnić, do czego zobowiązuje nas przynależność do królestwa Bożego.	Kształtowanie postawy wierności Panu Bogu i gotowości współdziałania z Nim w rozszerzaniu królestwa Bożego na ziemi.
	20. W służbie Bogu.	• Historia narodu wybranego od momentu podziału Królestwa Salomona do upadku Królestwa Judzkiego oraz w czasie niewoli. • Przyczyny upadku Królestwa	Uczeń potrafi: • streścić historię narodu wybranego od momentu podziału Królestwa Salomona do upadku Królestwa Judzkiego oraz w czasie niewoli;	Kształtowanie postawy ufności wobec Boga działającego w każdej sytuacji życiowej człowieka.

		Izraelskiego i Judzkiego oraz niewoli. • Kim byli prorocy i jaką mieli rolę w dziejach narodu wybranego; cechy charakteru proroka; proroctwa; w czym dzisiaj możemy naśladować proroków. • Prorocy: Eliasza, Izajasza, Jeremiasza - niewola i powrót z niewoli babilońskiej (najważniejsze wydarzenia).	• wyjaśnić, co było główną przyczyną upadku Królestwa Izraelskiego i Judzkiego oraz niewoli; • przedstawić wydarzenia związane z powrotem z niewoli babilońskiej; • wyjaśnić pojęcia: <i>prorok</i> i <i>proroctwo</i>; • scharakteryzować rolę proroków w dziejach narodu wybranego; • przedstawić najważniejsze wydarzenia z życia proroków: Eliasza, Izajasza, Jeremiasza; • wyjaśnić, w czym możemy naśladować proroków.	
	21. Bóg jedyny.	• Historyczne tło działalności Machabeuszów, przyczyna i historia powstania machabejskiego. • Postawa braci machabejskich i ich matki (wierność Bogu i miłość ojczyzny). • Świadectwo wiary, prześladowania chrześcijan w XX w. (108 Błogosławionych męczenników z okresu II wojny światowej, bł. ks. Jerzy Popiełuszko). • Współczesne prześladowania chrześcijan na całym świecie (<i>Pomoc Kościołowi w potrzebie</i> - www.pkwp.org).	Uczeń potrafi: • przedstawić tło historyczne działalności Machabeuszów; • wskazać przyczynę powstania machabejskiego; • streścić historię powstania machabejskiego; • scharakteryzować postawę wierności Panu Bogu i miłości ojczyzny braci machabejskich i ich matki; • wyjaśnić, na czym polega dawanie świadectwa wiary; • podać przykłady zagrożeń wiary i sposoby ich przezwyciężania.	Wychowanie do odważnego wyznawania wiary w codziennym życiu.
	22. Spełnione	• Jan Chrzciciel ostatnim prorokiem	Uczeń potrafi:	Rozwijanie postawy wiary i

	obietnice.	Starego Testamentu. • Znaki towarzyszące narodzinom Jana Chrzciciela, najważniejsze wydarzenia z jego życia, istota posłannictwa Jana Chrzciciela. • Analiza tekstów biblijnych: Łk 1, 5-25 i 39-45; Łk 1, 57-80; Mk 1, 2-8; Mt 3, 1-12; Łk 3, 1-20; Mt 11, 7-13; Łk 7, 24-29. • W jaki sposób chrześcijanin powinien wskazywać innym Jezusa Chrystusa, postawa wiary i świadectwa chrześcijańskiego.	• wymienić najważniejsze wydarzenia z życia Jana Chrzciciela; • wskazać znaki towarzyszące narodzinom Jana Chrzciciela; • wyjaśnić istotę posłannictwa Jana Chrzciciela; • uzasadnić, dlaczego Jan Chrzciciel może być nazwany prorokiem; • wyjaśnić, w jaki sposób chrześcijanin powinien wskazywać innym Jezusa Chrystusa.	świadectwa przynależności do Jezusa Chrystusa.
IV. Słowo stało się Ciałem	23. Dobra Nowina o zbawieniu.	• Cztery Ewangelie odsłaniają jedną tajemnicę - Jezusa Chrystusa; problem: jedna czy cztery Ewangelie? • Symbole ewangelistów (człowiek, lew, wół, orzeł), krótka charakterystyka czterech Ewangelii, skąd biorą się różnice w czterech Ewangeliiach. • Etapy powstania Ewangelii (słowa i czyny Jezusa; ustny przekaz apostołski; redakcja Ewangelii na piśmie). • Analiza tekstów biblijnych: Mt 2, 3-6; Mt 8, 16-17; Mt 21, 1-5; Mk 1, 1; Mk 1, 9; Mk 3, 12; Mk 8, 29; Mk	Uczeń potrafi: • wymienić cztery Ewangelie i krótko je scharakteryzować; • opisać trzy etapy powstania Ewangelii; • wyjaśnić skąd biorą się różnice w czterech Ewangeliiach; • wymienić symbole ewangelistów i wyjaśnić, co one wyrażają.	Kształtowanie postawy życia według Ewangelii i częstej jej lektury.

		15, 37-39; 15-sty rozdział Ewangelii wg św. Łukasza; J 6, 48; J 8, 12; J 10, 7; J 10, 11; J 15, 1; J 11, 25.		
	24. Tajemnica Jezusa Chrystusa.	• Chrześcijańskie (cztery Ewangelie, pisma Ojców Kościoła) i pozachrześcijańskie (<i>Talmud</i>, Józef Flawiusz, Pliniusz Młodszy, Swetoniusz, Tacyt) źródła potwierdzające historyczność Jezusa z Nazaretu. • Argumenty przemawiające za historycznością Jezusa z Nazaretu. • Najważniejsze wydarzenia z ziemskiego życia Jezusa w porządku chronologicznym. • Boskość Jezusa Chrystusa.	Uczeń potrafi: • wymienić chrześcijańskie i pozachrześcijańskie źródła potwierdzające historyczność Jezusa z Nazaretu; • wyjaśnić, dlaczego Jezus jest postacią historyczną; • podać, w porządku chronologicznym, istotne wydarzenia z ziemskiego życia Jezusa; • uzasadnić boskość Jezusa Chrystusa.	Wychowanie do odważnego wyznawania wiary poprzez umiejętność argumentowania historyczności i boskości Jezusa z Nazaretu.
	25. Posłannictwo Jezusa.	• Znaczenie chrztu w Jodanie, dlaczego Jezus przyjął chrzest od Jana Chrzciciela. • Teofania nad Jordanem; „Ten jest mój Syn umiłowany, w którym mam upodobanie”. • Analiza tekstów biblijnych: Mt 3, 13-17; Mk 1, 4-11; Łk 3, 21-22; J 1, 32-34.	Uczeń potrafi: • wyjaśnić znaczenie chrztu w Jodanie; • opisać teofanię nad Jordanem; • wyjaśnić, dlaczego Pan Jezus przyjął chrzest.	Zacieśnianie więzi z osobą i posłannictwem Jezusa Chrystusa.
	26. Wierność Ojcu.	• Czym jest pokusa; czy pokusa jest grzechem?	Uczeń potrafi: • zdefiniować, czym jest pokusa;	Kształtowanie zaufania Jezusowi oraz gotowości walki

		• „Mechanizm pokusy”; sposoby walki z pokusami (modlitwa, częsta spowiedź, Eucharystia, Msza św.). • Opis kuszenia Jezusa wg Mt 4, 1-11 (pokusy: głód rzeczy materialnych, pokusa niewiary, żądza władzy). • Jezus wzorem w walce ze złem i w pokonywaniu pokus.	• opisać kuszenie Jezusa wg Mt 4,1-11; • wyjaśnić, dlaczego Jezus jest źródłem mocy oraz wzorem w walce ze złem i w pokonywaniu pokus; • wyjaśnić „mechanizm pokusy” i sposoby walki z pokusami.	z szatanem i jego pokusami.
	27. Spory wokół Jezusa.	• Publiczna działalność Jezusa – postawa Izraelitów wobec Mesjasza, spory o Jezusa, przyczyny odrzucenia Jezusa przez Izraelitów. • Analiza tekstów biblijnych: Łk 4, 16-3; Łk 7, 18-23. • Przyczyny odrzucenia Jezusa w czasach współczesnych. • Potrzeba męznego wyznawania wiary w dzisiejszych czasach; zagadnienie postulatów usuwania krzyży z polskiej przestrzeni publicznej; strajk młodzieży w obronie krzyży we Włoszczowie w 1984 roku. • „A błogosławiony jest ten, kto we Mnie nie zwątpi” (Łk 7, 23).	Uczeń potrafi: • scharakteryzować postawę, jaką Izraelici zajmowali wobec Mesjasza; • wyjaśnić, dlaczego Izraelici odrzucili długo oczekiwanego Mesjasza; • wymienić przykłady odrzucenia Jezusa w czasach współczesnych; • wyjaśnić, na czym polega męzne wyznawanie wiary.	Kształtowanie postawy zawierzenia Jezusowi oraz odważnego wyznawania swojej wiary.
	28. Nauczyciel i uczniowie.	• Powołanie uczniów przez Jezusa, wybór Dwunastu Apostołów, imiona Apostołów.	Uczeń potrafi: • wymienić najważniejsze fakty związane z powołaniem uczniów Jezusa;	Kształtowanie gotowości pozytywnej odpowiedzi na Boże wezwanie.

		- Ewangeliczne przykłady pozytywnej (Piotr) i negatywnej (bogaty młodzieniec) odpowiedzi na Boże wezwanie. - Warunki skutecznego rozpoznania własnego powołania. - Analiza tekstów biblijnych: Łk 10, 1-2; Mk 3, 13-19; Łk 5, 1-11; Mt 19, 16-22.	- podać imiona Dwunastu Apostołów; - wskazać ewangeliczne przykłady pozytywnej i negatywnej odpowiedzi na Boże wezwanie; - wymienić warunki skutecznego rozpoznania własnego powołania.	
	29. Wiara nade wszystko.	- Czym jest cud, nie każde nadzwyczajne zjawisko jest cudem, dlaczego Bóg czyni cuda. - Cuda Jezusa opisane w Biblii (przede wszystkim w Ewangelii wg św. Mateusza – „wywiad” z ewangelistą). - Zależność cudu od wiary. - Analiza tekstu biblijnego Mk 2, 1-12. - Warunki niezbędne do uznania przez Kościół cudu.	Uczeń potrafi: - wyjaśnić, czym jest cud; - wymienić kilka cudów Jezusa opisanych w Piśmie Świętym; - uzasadnić, dlaczego nie każde - nawet nadzwyczajne - zjawisko jest cudem; - wyjaśnić zależność cudu od wiary.	Kształtowanie żywej i dojrzałej wiary.
V. Wypełnienie zbawczych obietnic	30. Znak dla wierzących.	- Przemienienie Jezusa nie jest metamorfozą; czym jest metamorfoza we współczesnym rozumieniu; dlaczego ludzie pragną zmiany swojego wizerunku i chcą ulec metamorfozie. - Analiza tekstu biblijnego Łk 9, 28-36.	Uczeń potrafi: - wyjaśnić pojęcie <i>metamorfoza</i>; - opisać przemienienie Jezusa na górze Tabor (wg opisu Łk); - podać teologiczną interpretację przemienienia Jezusa na górze Tabor.	Kształtowanie wiary w boskość Jezusa Chrystusa.

		Teologiczna interpretacja przemienia Pana Jezusa na górze Tabor; boskość Jezusa; „Ten jest Syn mój, Wybrany, Jego słuchajcie!” (Łk 9, 35).		
	31. Warunek zwycięstwa.	- Jezus przygotowuje uczniów na swoją mękę i zmartwychwstanie; analiza tekstów biblijnych: Łk 9, 18-22; Łk 9, 43-45; Łk 18, 31-34. - W Jezusie Chrystusie, w Jego męce i zmartwychwstaniu wypełniły się proroctwa mesjańskie; analiza tekstów biblijnych Łk 24, 44 i Rdz 3, 15 oraz porównanie Lb 21, 7-9 z J 3, 14-17 i Iz 53, 4-8 z Mt 27, 27-31 - Jedność planu Bożego w dwóch Testamentach; „Nowy Testament jest ukryty w Starym, natomiast Stary znajduje swoje wyjaśnienie w Nowym” (św. Augustyn). - Nasza wdzięczność Jezusowi za dar zbawienia.	Uczeń potrafi: - wyjaśnić, w jaki sposób Jezus przygotowywał uczniów na swoją mękę i zmartwychwstanie; - uzasadnić, że w Jezusie Chrystusie wypełniły się proroctwa mesjańskie; - zinterpretować słowa: <i>Nowy Testament jest ukryty w Starym, natomiast Stary znajduje swoje wyjaśnienie w Nowym</i>; - wyjaśnić, w jaki sposób powinniśmy okazywać Panu Jezusowi wdzięczność za dar zbawienia.	Kształtowanie postawy wdzięczności Jezusowi za dar zbawienia.
	32. Hosanna!	Uroczysty wjazd Pana Jezusa do Jerozolimy; analiza tekstu biblijnego Mk 11, 1-11, reakcja tłumu (zwolennicy i przeciwnicy Jezusa, świadkowie bierni), oczekiwania Izraelitów związane z osobą Jezusa, w Jezusie wypełniały się zapowiedzi	Uczeń potrafi: - wyjaśnić, jakie oczekiwania lud izraelski wiązał z osobą Jezusa; - opisać, jak wyglądał uroczysty wjazd Pana Jezusa do Jerozolimy; - wskazać związek między wjazdem Jezusa do Jerozolimy oraz święceniem i wnoszeniem	Kształtowanie postawy przyjęcia do swojego życia Jezusa jako Króla.

		Lb 22, 23-32 i Za 9, 9. - Związek między wjazdem Jezusa do Jerozolimy oraz święceniem i wnoszeniem palm do Kościoła, KKK 560. - Jezus naszym Królem, w jaki sposób życie człowieka może stać się miejscem królowania Jezusa.	palm do Kościoła; wyjaśnić, w jaki sposób życie człowieka może stać się miejscem królowania Jezusa.	
33. Najważniejsze dni.	- Znaczenie terminów: <i>pascha</i>, <i>tajemnica paschalna</i> (<i>misterium paschalne</i>). - Wydarzenia paschalne, analiza tekstów biblijnych: J 13, 1-15; Mk 14, 12-16.22-24; Łk 22, 39-46; Łk 23, 33-46; Mt 28, 1-20; Dz 1, 1-11. - Znaczenie gestów Jezusa: umycie nóg, łamanie chleba; nasza odpowiedź na gesty Jezusa; realizacja przykazania miłości w naszym życiu.	Uczeń potrafi: - wyjaśnić znaczenie terminów: <i>pascha</i>, <i>tajemnica paschalna</i> (<i>misterium paschalne</i>); - wymienić i opisać wydarzenia paschalne; - wyjaśnić znaczenie gestów Jezusa: umycie nóg, łamanie chleba; - wyjaśnić, w jaki sposób gimnazjalista może realizować w swoim życiu przykazanie miłości.	Kształtowanie postawy wiary, która wyraża się w otwartości na przyjmowanie gestów miłości od Jezusa, aby realizować przykazanie miłości.	
34. Czas zadumy.	- Człowiek musi powstawać z upadku, jakim jest grzech, potrzeba dobrego przeżycia Wielkiego Postu (praktyki związane z Wielkim Postem), walka ze złem (postanowienia wielkopostne). - Symbolika popiołu i sypania nim głów, znaczenie słów	Uczeń potrafi: - uzasadnić potrzebę dobrego przeżycia Wielkiego Postu; - wyjaśnić symbolikę popiołu i posypywania nim głów; - wyjaśnić, co oznaczają słowa wypowiedziane podczas posypywania głów popiołem; - wyjaśnić, w jaki sposób wyrażamy zaufanie	Motywowanie do zaufania Panu Bogu oraz do walki ze złem i powstania z upadku, jakim jest grzech.	

		wypowiadanych przez kapłana podczas posypywania głów popiołem. Sposoby wyrażania zaufania wobec Pana Boga.	wobec Pana Boga.	
35. Moje rekolekcje...	- Istota rekolekcji, argumenty przemawiające za potrzebą odbycia rekolekcji, świadectwa młodzieży z odbytych rekolekcji. - Czynniki, które pomagają w owocnym przeżyciu szkolnych rekolekcji wielkopostnych. - W naszym życiu potrzebne są chwile wyciszenia; analiza tekstów biblijnych: Mt 17, 1-8 i Mt 26, 36-46.	Uczeń potrafi: - wyjaśnić, czym są rekolekcje; - uzasadnić potrzebę udziału w rekolekcjach; - wymienić czynniki, które pomagają w owocnym przeżyciu rekolekcji.	Kształtowanie postawy dojrzałego i świadomego udziału w szkolnych rekolekcjach wielkopostnych.	
36. Święto mojego zbawienia.	- Wielkanoc największym świętem dla chrześcijan; zmartwychwstanie Jezusa fundamentem naszej wiary; „A jeśli Chrystus nie zmartwychwstał, daremne jest nasze nauczanie, próżna jest nasza wiara” (1 Kor 15, 14). - Zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa zapowiedzią naszego zmartwychwstania, „Ja jestem zmartwychwstaniem i życiem. Kto we Mnie wierzy, choćby i umarł, żyć	Uczeń potrafi: - wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>chrystofanie</i>; - wymienić pośrednie znaki potwierdzające zmartwychwstanie Pana Jezusa; - wyjaśnić, dlaczego Wielkanoc jest dla chrześcijan największym i najważniejszym świętem; - wyjaśnić, co to jest Całun Turyński i jakie znaczenie ma ta relikwia dla wiary w zmartwychwstanie Jezusa; - wyjaśnić, w jaki sposób człowiek może pogłębić swoją wiarę w zmartwychwstanie	Pogłębianie wiary w zmartwychwstanie Chrystusa, które jest zapowiedzią naszego zmartwychwstania.	

		będzie. Każdy, kto żyje i wierzy we Mnie, nie umrze na wieki” (J 11,25-26a). • Znaki potwierdzające zmartwychwstanie Jezusa, chrystofanie, analiza tekstów biblijnych: Mk 16, 1-8 i Łk 24, 36-43; Mk 16, 9-14 i Łk 24, 1-12; Łk 24, 13-35; 1 Kor 15, 3-9 i J 21, 1-14; J 20, 1-23. • Całun Turyński - jakie znaczenie ma ta relikwia dla wiary w zmartwychwstanie Jezusa. • W jaki sposób człowiek może pogłębić swoją wiarę w zmartwychwstanie Pana Jezusa.	Pana Jezusa.	
	37. Zwycięstwo.	• Liturgia Triduum Paschalnego. • Znaczenia pojęć: <i>Triduum Paschalne</i>, <i>krzyżmo</i>, <i>Exsultet</i>, <i>pascha</i>, <i>zbawienie</i>, <i>odkupienie</i>. • Znaczenie gestów: umywanie nóg, łamanie chleba, adoracja krzyża, błogosławienie pokarmów. • Ustanowienie sakramentów podczas Ostatniej Wieczerzy. • W jaki sposób należy dobrze przygotować się do przeżycia Triduum Paschalnego.	Uczeń potrafi: • wymienić poszczególne części liturgii Triduum Paschalnego; • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>Triduum Paschalne</i>, <i>krzyżmo</i>, <i>Exsultet</i>, <i>pascha</i>, <i>zbawienie</i>, <i>odkupienie</i>; • wyjaśnić znaczenie gestów: umywanie nóg, łamanie chleba, adoracja krzyża, błogosławienie pokarmów; • opisać ustanowienie sakramentów podczas Ostatniej Wieczerzy; • uzasadnić, dlaczego Triduum Paschalne nazywane jest misterium naszego Odkupienia; • wyjaśnić, w jaki sposób należy dobrze	Kształtowanie postawy osobistego zaangażowania w przygotowanie liturgii Triduum Paschalnego.

			przygotować się do przeżycia Triduum Paschalnego.	
VI. Słowo Boże rozprzes-trzenia się	38. Narodziny Kościoła.	- Powstawanie Kościoła jest dziełem Trójcy Świętej i było etapem historycznym; etapy powstania Kościoła; analiza tekstów: KKK 759; Rdz 12, 1-3; Wj 19, 1-6; Mk 1, 16-20; Mk 3, 13-19; Mt 16, 13-19; Łk 22, 14-20; Dz 2, 1-6. 14-16. - Znaczenie Zesłania Ducha Świętego (Pięćdziesiątnica) dla Kościoła. - Wszyscy jesteśmy odpowiedzialni za Kościół, potrzeba pogłębiania naszej przynależności do wspólnoty Kościoła.	Uczeń potrafi: - uzasadnić, że powstanie Kościoła było procesem historycznym; - wyjaśnić, dlaczego Kościół jest dziełem Trójcy Świętej; - wymienić etapy powstawania Kościoła; - wyjaśnić, jakie znaczenie dla Kościoła miał dzień Zesłania Ducha Świętego; - wyjaśnić, w jaki sposób można pogłębiać naszą przynależność do wspólnoty Kościoła.	Wychowanie do miłości Kościoła.
	39. Matka Kościoła.	<i>Bogurodzica</i> najstarszą polską pieśnią religijną. - Tytuły przyznane Matce Bożej, wybrane inwokacje z <i>Litanii Loretańskiej</i>. - Biblijne uzasadnienie tytułu Matka Kościoła, analiza tekstów biblijnych: Łk 2, 1-7; J 19, 25-27; Dz 1, 12-14. - Jak doszło do ogłoszenia Maryi Matką Kościoła, wkład polskiego duchowieństwa w ogłoszenie Maryi Matką Kościoła.	Uczeń potrafi: - na podstawie tekstów biblijnych uzasadnić tytuł <i>Matka Kościoła</i>; - podać datę liturgicznych obchodów święta Matki Kościoła; - wyjaśnić, na czym polegał wkład polskiego duchowieństwa w ogłoszenie Maryi Matką Kościoła; - podać, kto i kiedy ogłosił Maryję Matką Kościoła.	Kształtowanie postawy zawierzenia Maryi - Matce Kościoła.

40. Wspólnota Kościoła.	• Cechy pierwszej wspólnoty chrześcijańskiej (łamanie chleba, wspólna modlitwa, trwanie w nauce Apostołów), analiza tekstu biblijnego Dz 2, 42-47. • Co łączy wspólnotę Kościoła w XXI wieku z pierwotnym Kościołem. • Rola Eucharystii w budowaniu wspólnoty Kościoła. • Kościół jest wspólnotą, w której Bóg uświęca i zbawia ludzi (KK 9). • W czym gimnazjalista jest odpowiedzialny za Kościół.	Uczeń potrafi: • wymienić cechy pierwszej wspólnoty chrześcijańskiej; • wyjaśnić rolę Eucharystii w budowaniu wspólnoty Kościoła; • wyjaśnić, po czym można poznać, kto należy do wspólnoty Kościoła; • wykazać, co łączy wspólnotę Kościoła w XXI wieku z pierwotnym Kościołem; • podać przykłady, w czym gimnazjalista jest odpowiedzialny za Kościół.	Wychowanie do odpowiedzialności za Kościół, który jest wspólnotą.
41. Wierni Jezusowi i Kościołowi.	• Ludzka potrzeba przynależności do różnych grup społecznych, symbolika tych grup, „dobre” i „złe” znaki. • Wartości, którymi kierowali się w swoim życiu pierwsi chrześcijanie, pierwsze prześladowania za wiarę. • Wierni Jezusowi (św. Szczepan, św. Agnieszka, św. Wawrzyniec, św. Sebastian, św. Wojciech). • Chrześcijanin mężnie wyznaje swoją wiarę i przyznaje się do niej publicznie. • Prześladowania chrześcijan w XX i XXI wieku.	Uczeń potrafi: • wymienić wartości, którymi kierowali się w swoim życiu pierwsi chrześcijanie; • krótko opisać prześladowania pierwszych chrześcijan; • wyjaśnić, kim są prześladowani za wiarę; • uzasadnić, dlaczego należy mężnie wyznawać swoją wiarę i przyznawać się do niej publicznie; • wskazać kilka przykładów prześladowań chrześcijan w XX i XXI wieku.	Kształtowanie postawy gotowości mężnego wyznawania wiary i publicznego przyznawania się do niej.

41b. Kościół w obronie wiary i godności człowieka.		• Kościół jest zawsze otwarty na potrzeby ludzi i staje w obronie ich wiary oraz godności. • Jezus a sprawy społeczne, analiza tekstów biblijnych: Mk 12, 13-17; Mt 22, 34-40; Łk 11, 37-44. • Osiem Błogosławieństw (Mt 5, 3-12) kodeksem moralności chrześcijańskiej. • Współczesne zaangażowanie Kościoła w sprawy społeczne ludzi będących w potrzebie (pomoc cierpiącym, głodnym i opuszczonym; obrona tych, którzy cierpią za wiarę; działalność charytatywna np. <i>Caritas Polska</i>, nauczanie papieskie). • Przykłady zaangażowania na rzecz potrzebujących: św. Stanisław ze Szczepanowa, Jadwiga Andegaweńska, bł. Jan Paweł II, św. Brat Albert Chmielowski, bł. Matka Teresa z Kalkuty, bł. ks. Jerzy Popiełuszko.	Uczeń potrafi: • wyjaśnić, kiedy i w jakich sytuacjach historycznych Kościół stawał w obronie wiary i godności człowieka; • wymienić osoby z historii Kościoła (w Polsce), które się do tego przyczyniły; • podać konkretne przykłady wyjaśniające, w jaki sposób dzisiaj Kościół staje w obronie wiary i godności człowieka.	Kształtowanie otwartości na potrzeby innych ludzi.
42. Kryzysy w Kościele.		• Znaczenia pojęć: <i>schizma</i>, <i>inkwizycja</i>, <i>heretyk</i>, <i>bracia odłączeni</i>. • Historyczne uwarunkowania i przebieg inkwizycji. • Przyczyny i przebieg schizmy	Uczeń potrafi: • opisać przyczyny i przebieg schizmy wschodniej; • wyjaśnić pojęcia: <i>schizma</i>, <i>inkwizycja</i>, <i>heretyk</i>, <i>bracia odłączeni</i>; • określić podobieństwa i różnice pomiędzy	Kształtowanie postawy rozwiązywania w duchu ewangelicznym nieporozumień powstających pomiędzy ludźmi.

		wschodniej. • Podobieństwa i różnice pomiędzy katolikami a prawosławnymi. • Główne idee <i>Dnia Przebaczenia</i> (12.03.2000).	katolikami a prawosławnymi; • wyjaśnić główne idee <i>Dnia Przebaczenia</i> (12.03.2000).	
	43. Reformy w Kościele.	• „Mowa szkodliwa” i „mowa budująca”, jej znaczenie dla rozwiązywania kryzysów w komunikacji międzyludzkiej, analiza tekstu biblijnego Ef 4, 29.31-32. • Sposoby pokonywania kryzysów w Kościele. • Znaczenia pojęć: <i>inwestytura</i>, <i>senior</i>, <i>wasal</i>, <i>symonia</i>. • Życie i działalność św. Benedykta, św. Grzegorza Wielkiego, św. Grzegorza VII i św. Franciszka z Asyżu; ich wkład w reformę Kościoła.	Uczeń potrafi: • wyjaśnić, na czym polega „mowa szkodliwa” i „mowa budująca” oraz wskazać jej znaczenie dla rozwiązywania kryzysów w komunikacji międzyludzkiej; • przedstawić sposoby pokonywania kryzysów w Kościele; • wyjaśnić pojęcia: <i>inwestytura</i>, <i>senior</i>, <i>wasal</i>, <i>symonia</i>; • krótko scharakteryzować sylwetki i dokonania św. Benedykta, św. Grzegorza Wielkiego, św. Grzegorza VII i św. Franciszka z Asyżu.	Zachęcenie do korzystania z wielkich idei chrześcijańskich - benedyktyńskiej i franciszkańskiej, w budowaniu dobrych relacji międzyludzkich.
	44. Kościół w Polsce.	• Określenia „Polak katolik”, wstyd czy honor? • Znaczenie chrztu Mieszka I dla Polski i jej późniejszych dziejów. • Wkład Kościoła w społeczny, polityczny i kulturowy rozwój Polski. • Dziejów Polski nie można zrozumieć bez Chrystusa, fragmenty homilii	Uczeń potrafi: • wyjaśnić określenie „Polak katolik”; • dodać datę i wyjaśnić znaczenie chrztu Mieszka I dla Polski i jej późniejszych dziejów; • wykazać, jaki jest wkład Kościoła w społeczny, polityczny i kulturowy rozwój Polski.	Kształtowanie poczucia przynależności do społeczności Kościoła oraz odkrywania i pielęgnowania wartości chrześcijańskich obecnych w dziejach narodu polskiego.

		Jana Pawła II wygłoszonej na Placu Zwycięstwa 2 czerwca 1979 r.		
	45. Do pełni życia.	• „Wiadomość o zmartwychwstaniu nie starzeje się, bo żywy jest Jezus i Jego Ewangelia” (Benedykt XVI); Kościół od początku swojego istnienia głosi i umacnia wiarę w zmartwychwstanie. • Zmartwychwstanie Chrystusa jest zapowiedzią naszego zmartwychwstania. • W jaki sposób dzisiaj możemy spotkać się z Zmartwychwstałym Jezusem.	Uczeń potrafi: • wyjaśnić, w jaki sposób Kościół głosi i umacnia wiarę w zmartwychwstanie; • uzasadnić, że zmartwychwstanie Chrystusa jest zapowiedzią naszego zmartwychwstania; • wyjaśnić, w jaki sposób dzisiaj możemy spotkać się z Zmartwychwstałym Jezusem.	Kształtowanie postawy zawierzenia Jezusowi Zmartwychwstałemu.